

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . K 28.-
 za pol leta " 13.-
 za četrt leta " 6-50
 za en mesec " 2-20
 Nemčijo celoletno " 29.-
 za ostalo inozemstvo " 35.-

Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . K 24.-
 za pol leta " 12.-
 za četrt leta " 6.-
 za en mesec " 2.-
 spravi prejemam mesečno K 1-10

SLOVENEC

inserati:

Enostolna petitrsta (72 mm):
 za enkrat po 15 v.
 za dvakrat " 13 "
 za trikrat " 10 "
 za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
 enostolna petitrsta (72 mm)
 30 vinjarjev

Izhaja:

vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod.

Upravnštvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III.
 Avstr. pošte bran račun št. 14.737. Ogrske pošte
 bran. račun št 26.511. — Upravnškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Nov udarec obrtništvu.

Vojna uprava namerava ustanoviti varne zavode za izdelovanje vojaških uniform kakor tudi usnjene potreb. V teh zavodih bi vojna uprava izdelovala uniforme za moštvo v lastni režiji. Vodstvo v posameznih oddelkih, katerih bi delali tudi sposobni vojaki, bi imeli fiksno plačani mojstri. Ves obrat bi se urenil tako, kakor je urejen v municipijskih delavnicah. Erar pa bi izdeloval samo vrhnje oblike, temveč tudi perilo in čevlje, kakor tudi potrivala. Za te stvari izdaje na leto država 100 milijonov kron, ki so jih dobili deloma industrije, deloma mala obrt. Tiskar na je racunati, da je dve tretini dobav izvršilo malo obrtništvo, bodisi potom zadruž, bodisi kot podnemnik velikih industrijev. Akoravno dela niso bogekako dobro plačana, vendar pa nudijo priložnost dela na ta način lažajo pomanjkanje posla. Taka dela pridejo obrtniku posebno prav v takozvanih mrtvih sezongah. Ako se sedaj ta dela odtegnejo obrtniku, bo to splošno za obrtnike hudo udarec.

Ako vojna uprava izvede svojo namerovo, bo naravna posledica tega, da se bodo tudi uniforme za domobranstvo in orožništvo izvrševali v državnih delavnicah. Temu zgledu bi sledile tudi druge korporacije, ki potrebujejo lastne uniforme v veliki množini, kakor pošta, finančna, straža, železnice itd. Udarec, ki bi bil s tem prizadet obrtništvu bi bil nepreračunaljiv.

Vprašati se moramo, ali je imela vojna uprava z oddajanjem dobav privatnikom slabe izkušnje in ali bo zidevanje uniform ter usnjene potrebečin v lastni režiji za državo cenejše, kakor pa jo je veljalo do sedaj.

Ne eno, niti drugo ne more biti res. Kdor pozna okoliščine, v katerih se vojaške dobave oddajajo, ter ve, s kakšno natančnostjo se prevzamejo izgotovljena dela, temu je jasno, da so slabo izdelani produkti v škodo k večjemu dobitelju, kateremu se vrnejo, nikdar pa ne vojaškemu erarju.

Z ozirom na drugo vprašanje je treba samo nekoliko premotriti obstoječe razmere. Kako deluje birokratizem kot praktični trgovec, se je najbolje pokazalo pri podržavljenju železnic. Lahko bi našeli celo vrsto državnih obrazov, ki kljub večji produktivni moči,

samo radi tega ne prospavajo, ker ves počasni in dragoceni upravni aparat ne onemogoči le vsako iniciativi, temveč požre tudi največji del dohodkov.

Veliko ima dandanes obrtnik konkurenco, ali naj konkurira še z nameščanimi vojaškimi konfekcijskimi podjetji. Najlepša leta žrtvuje človek militarizmu kot vojak, ali naj mu zato vojaški erar odje še kruh? Tu je treba pomoči obrtništvu.

Ako se ustanove državne delavnice, bi se s tem odtegnilo tudi najboljše delavnice moži z obrtnega trga. Ob enem pa bi se tvrdke, ki se danes v večji meri pečajo z vojaškimi dobavami, lotile izdelovanja konfekcijskega blaga, ako se jim dobave odtegnejo. S tem bi se še bolj poostrial konkurenca, ki jo delajo konfekcije zlasti krojaški obrti. Ali je tega treba?

Skrbeti je treba, da se varuje obrtni stan povsod. Prepričani smo, da se bodo poslanci S. L. S. zavzeli za to stvar ter na pristojnih mestih posredovali in uveli akcijo, da ne izvrši vojna uprava svojega načrta. V boju za obstanek obrtnika!

Anarhija v Turčiji.

»Mecherouttiet«, glasilo turške radikalne stranke, ki ga izdaja general Šerif paša, priobčuje v enem zadnjih svojih člankov jasno sliko o žalostnem položaju, v katerem je turška država. Ravno sedaj, ko je zavzela vstaja v Arabiji nepričakovane dimenzije ter je pričakovali spomladji v Makedoniji in Albaniji velike revolucije, je gotovo zanimivo slišati sodbo od poklicane in nesumljive strani o nevarni situaciji, v kateri je sedaj Turčija.

Položaj, piše »Mecherouttiet«, je v azjški kakor tudi v evropski Turčiji od dne do dne nevarnejši. Z ozirom na dejstvo, da je anarhija temelj našega političnega in administrativnega življenja, je prišlo tako daleč, da opazuje ljudstvo našo politiko z nezaupanjem ter obsoja vse našo početje in delo. Pri ljudstvu nismo priljubljeni.

Protinaravna zveza s tajno in tiransko družbo ne more biti sposobna ustvariti red. Rezultat te zvezze je upor, revolucija in nezadovoljnost. In sedaj se hoče z brutalno silo vse zatreći, kar se upira. Ako tudi se posreči turški vojski odstraniti osebe, vzroki revolucije in nezadovoljnosti bodo obstajali še nadalje. Albanci so popolnoma pravljeni na ponovno vstajo ter čakajo samo še znamenja, ki bi jih pozvali v boj.

Položaj v Albaniji je od dne do dne resnejši. Turška vlada je skušala še pred kratkim z raznimi dementiji prikriti situacijo, a se pripravlja na resne odredbe. Visoka porta je med dvema ognjem in ne vé proti komu bi prej nastopila. Šele sedaj so si mladoturki na jasnom, kako nespametno je bilo preganjati albansko ljudstvo, trpinčiti ga in izmogzavati do smrti. Albanci, ki so bili v zadnjih desetletjih opora turški državi, so se naveličali prenašati barbarsko postopanje turških mogotcev ter so sklenili maščevati se za turška grozodejstva.

Ti s'novi gorá se mobilizacijskemu pozivu niso odzvali. Šli so višje v gore, ali pa pobegnili v inozemstvo, zlasti v Črno goro, da so pri rokah revolucioniskemu odboru, kadar udari njihova ura. Po albanskih gorah in dolinah odmeva bojna pesem, bojažljene čete kmetov hodijo v vasi do vasi ter pozivljajo rojake, naj gredo z njimi v boj proti njihovim zatiralcem in pijavkam. Splošno se že vé, da se je mladoturški vladni popolnoma ponesrečila namera razorozitii Albance. Oblastem so dali Albanci samo stare puške, ki bi s'cer kakemu starinskemu muzeju delale vso čast. Dobro orožje pa so Albanci obdržali in vsak dan se kljub turški kontroli utihotaplja velike množine streljiva in orožja, kakor tudi živil. Zlasti živahne zvezze imajo s Črno goro.

Sicer poročajo, da je sklenil sultan spomladji potovati v Albanijo ter svoje »sore« Albance pridobiti zase. Tako potovanje pa, tudi če se bo zgodilo, ne bo imelo uspeha. V Makedoniji pa je položaj za Turke še žalostnejši. Pod vladom Abdul Hamida so mogli Turki vsled neprestanih bojev med bolgarskimi in grškimi četami gospodariti, kakor so hoteli ter kupiči zločin za zločinom. Danes pa so vse narodnosti edine v ogorčenju proti Turkom. Nič manj kot 4890 Bolgarov (med njimi stare in šoloobvezne otroke) so poklali mladoturški mogočnjaki. Bolgarski poslanec Pavlov se je izrazil v turškem parlamentu, da se hočejo Bulgari maščevati in da bodo spomladji skupno nastopili z Albanci.

Druzi in Beduini, plemena, ki sta živela doslej v smrinem sovraštvu, so sklenili skupno nastopiti proti Turkom. Vojaška ekspedicija, ki so jo poslali iz Carigrada proti Druzom, se je moralna vrniti z velikimi izgubami moštva in municije, ne da bi kaj opravila. Ostali rodovi v Libanonu so se izjavili solidarne z Druzi ter poslali turški vladni memorandum, v katerem

zahtevajo splošno amnestijo, davčno svobodo in avtonomijo uprave.

Vstaja v Arabiji za enkrat najbolj skrbi visoko porto. Mladoturški odbor je obljudil takoj po revoluciji leta 1908. Jahia Hamid-ed-Duru in šejku Idris Seidu, da bo upošteval želje Arabcev ter ugodil upravičenim zahtevam posameznih rodov. To pa so bile samo prazne obljube, ki naj bi Arabci pomirile za nekoliko časa. Kajti, ko so ti zahtevali, naj se obljube izpolnijo, so mladoturki poslali vojaštvo v Hodeido in druge kraje Arabije. Čete pa so bile preslabе ter so jih Arabci odbili. Šejk Seid Idris je nato poslal turški vladni slednje pismo: »Sklenil sem z vladom pogodbo, v kateri se je ta obvezala izvršiti v poldrugem letu zahtevane upravne reforme. To se ni zgodilo; mladoturški uradniki tiranizirajo prebivalstvo celo bolj kot prej. Moja potrebljivost je pri koncu; ne priznavam nobene avtoritete več.«

Turška vlada rabi najmanj 80 do 100.000 mož vojske v Jemenu, da zaduši vstajo. Z ozirom na nevarni položaj v drugih delih države pa se ne vé, od kod naj se vzamejo te čete. Če se reši zopet vprašanje glede moštva, zopet nihče vedel ne bo, od kod naj se vzamejo za vojsko potrebna denarna sredstva. V Carigradu se govori, da se vrla namrava z vstaši pogajati. Vendar pa je malo upanja na sporazum, ker Arabci niso pripravljeni na to, da bi se zopet zadovoljili s praznimi obljubami.

Tudi v Mezopotamiji je položaj zelo resen. Poslanec Esmail Haki, glavni urednik »Tanina« ter ugleden član mladoturškega odbora, piše v svojem listu: »Ne sme se verjeti optimističnim izvajanjem carigrajske krogov, ki trdijo, da je položaj v Iraku zadovoljiv; tam je zelo veliko nezadovoljnosti. Vse je napojeno s sovraštvom do nas in potrebow so temeljite reforme. Mezopotamija je bila včasih žitnica sveta, danes umirajo njeni prebivalci lakote. Tega je kriva slaba uprava.« Tak je položaj, v katerem je sedaj turška država. Ta situacija, v kateri je danes turška država, pa zna povzročiti tudi nevarne evropske zapletljaje, ake ne bo porta kmalu našla sredstva, da odpomore splošni nezadovoljnosteni.

BULGARIJA IN AVSTRO - OGRSKA.

»Daily Telegraph« je poročal, da namerava skleniti bulgarski car Ferdinand tajno pogodbo z Avstro - Ogrsko. Kakor je bilo pričakovati, se to poročilo uradno dementira.

tes, kojih deleži, loca montis, so šli iz roke v roko in je kupec deleža jamčil samo za kupno svoto. Te družbe so bile ustanovljene — kot projekte takrat cvetočemu oderuštu — pod vplivom cerkve in so nastopale kot dobrodelni zavodi pod imenom montes pietatis.

Tako so tudi v Genovi osnovali najvažnejšo izmed teh bank, banko sv. Jurja leta 1407, ki je imela namen posredovati pri državnih posojilih. Iz enakega smotra so ustanovili leta 1694 Angleško banko, ki je smela narediti dolga samo za 1.200.000 funtov šterlingov (okrog 29 milijonov krov), za to svoto so bili odgovorni delničarji sami po številu svojih delnic. Po istem načinu so ustanovljali potem kolonijske družbe, kakor n. pr. angleško-zahodno-indijska (leta 1621), angleško-južnomorska in pa od Škota Law ustanovljena Misissipi-družba, pri katerih družbah je bila najprvo izvedena velikanska goljufija z delnicami. Na Francoskem so osnovali leta 1628 kolonijsko družbo za zahodno Indijo, Compagnie des Indes occidentales, in pa leta 1717 Compagnie d'occident, ki je imela prva delnice glaseče se na imetniku ali lastniku.

Tudi po drugih evropskih državah so pologoma začeli ustanovljati delnične družbe, vendar se niso tako hitro posvetili podjetju delničke družbe. To je osvobojenje industrialnega kapitalista od delovanja kot industrialni podjetnik. Delničar nima nikakoga opravka s svojo družbo, on ni podjetnik, kljub temu, da ima svoj denar naložen v tem podjetju. Do besede pride delničar samo na občnem zboru, kjer lahko predlaga različne izpremembe v obratu, zahteva pojasnili in oddaja svoj glas. Koliko delničar ima en glas, ali ena sama ali šele po več vkljup, določa družabna pogodba. Navadno odločuje pri glasovanju absolutna večina. Kdor ima torej nad polovico delnic v svojih rokah, odloča v družbi. Drugi delničarji niti ne pridejo do moči in tako opažamo dostikrat, da en sam ali pa po več kapitalistov skupaj preglasujejo šibkejše delničarje. Če pa nimajo toliko delnic, jih dobre samo za čas občnega zборa v roke, da tako odločijo sami smer produkcije, jo izpreminajo in vplivajo sploh v vsakem oziru na podjetje. Na ta način ni treba velikim kapitalistom vtakniti in vezati svojega premoženja samo na eno podjetje, udeležujejo se samo z enim delom pri delnički družbi, pa jim je že vsa na razpolago. Drugi del svojega delničarja nalože v drugih podjetjih, kjer tvorijo na isti način odločilen faktor. Tako vidimo v upravnem svetu mnogo

sile posvetiti podjetju delničke družbe. To je osvobojenje industrialnega kapitalista od delovanja kot industrialni podjetnik. Delničar nima nikakoga opravka s svojo družbo, on ni podjetnik, kljub temu, da ima svoj denar naložen v tem podjetju. Do besede pride delničar samo na občnem zboru, kjer lahko predlaga različne izpremembe v obratu, zahteva pojasnili in oddaja svoj glas. Koliko delničar ima en glas, ali ena sama ali šele po več vkljup, določa družabna pogodba. Navadno odločuje pri glasovanju absolutna večina. Kdor ima torej nad polovico delnic v svojih rokah, odloča v družbi. Drugi delničarji niti ne pridejo do moči in tako opažamo dostikrat, da en sam ali pa po več kapitalistov skupaj preglasujejo šibkejše delničarje. Če pa nimajo toliko delnic, jih dobre samo za čas občnega zboru v roke, da tako odločijo sami smer produkcije, jo izpreminajo in vplivajo sploh v vsakem oziru na podjetje. Na ta način ni treba velikim kapitalistom vtakniti in vezati svojega premoženja samo na eno podjetje, udeležujejo se samo z enim delom pri delnički družbi, pa jim je že vsa na razpolago. Drugi del svojega delničarja nalože v drugih podjetjih, kjer tvorijo na isti način odločilen faktor. Tako vidimo v upravnem svetu mnogo

LISTEK.

O delničkih družbah.*

Dr. Ivan Černe.

V drugi polovici srednjega veka so bile v gornjeitalskih mestih denarne razinere že kako dobro urejene in tudi organizacija kredita je napredovala. Bolje ko v drugih mestih je procvitala obrt in trgovina, in ni čuda, da je bila na teh, za njo tako ugodnih tleh, ustanovljena prva delnička družba. Nekake predhodnice teh družb najdemo sicer tudi že na Nemškem v takozvanih Gewerkschaften za rudokope, dalje v 12. stoletju v južni Franciji milinarske zadruge, v Italiji že v 11. stoletju naši komanditni družbi podobne »comendas« in nekaj pozneje srečamo združevanja premoženja v kolonijske name, katere družbe so imenovali »maone«. Zjednjevanje kapitala nam kaže istotako italijanske banke, mon-

* Literatura: Zun, Osnovni nauki o narodnem gospodarstvu; Rud. Hilferding, Das Finanzkapital, Wien 1910; Philippovich, Grundriss der Nationalökonomie, 1910; Landauer, Das österr. Aktienrecht, 1906.

IZ AVSTRIJSKIH DELEGACIJ.

V včerajšnji seji armadnega odseka avstrijske delegacije se je pričela razprava o armadnem ordinariju, ko so končali podrobno razpravo o mornariški upravi. Poveljnik mornarice grof Montucuccoli je v daljšem govoru pojašnjeval, da delajo v puljskih delavnicih ne samo delavci, marveč tudi oženjeni podčastniki. Delavci morajo podpisati revers, da ne pripadajo nobenemu društvu. V razpravi o armadnem ordinariju so govorili Fink, dr. Mettal, Masaryk, Damm in poročevalci dr. Kozlowski, ki pohvali izkušenega vojnega ministra in genialnega načelnika generalnega štaba. Naglaša potrebo, da se ozira na armado.

HRVAŠKI SABOR.

Adresne predlogi, ki so jih v seji 14. t. m. prečitali poslanci Vučetić v imenu krščansko-socialne stranke prava dr. Starčevića za Starčevičeve Stranko prava in St. Radić za Seljačko stranko, izražajo vse želje po zedinjenju hrvaških dežel. Tudi koalicija omenja združitev z Dalmacijo in pa rešitev reškega vprašanja.

Po adresnih predlogah so prišlo na vrsto razne interpelacije. V večernem nadaljevanju se je konstatiralo, da je navzočih le 21 poslanec. Seja je bila zaključena ob pol 9. uri.

X X X

V proračunskem odseku se je večina izrekla, da bo glasovala proti proračunu. V zadnji seji bi imelo priti do glasovanja, a ban Tomašić je predlagal, naj se o proračunski predlogi ne glasuje preje, dokler se finančno razmerje Hrvatske do Ogrske vsestransko ne pojasi. Dobro ve, da bi večina v generalni debati proračunsko predlogo odklonila in potem bi bilo veliko vprašanje, ako bi sploh še kdaj prišlo do nadaljevanja razprav o finančnem razmerju z Ogrsko. Nato je odsek sprejel banov predlog.

Z ozirom na položaj v proračunskem odseku pišejo uradne »Narodne Novine«, da na razpust sabora ali odstop vlade ni misliti, ker da za oboje ni objektivnih razlogov. Vlada bo pač morala svoje izdatke odmeriti na podlagi zadnjega dovoljenega proračuna in odpade za letos proračunani povisok treh milijonov krov. Sabor pa naj dela dalje, da se more narod poučiti o vrednosti posameznih strank.

PROTI KRAKOVSKI POLICIJI

je ukazal notranji minister uvesti preiskavo, ker je bila prepasivna ob vsečiliških izgredih vprizorjenih po svobodomiselcih.

RUSIJA OB AVSTRIJSKI IN NEMŠKI MEJI.

Ruska vojna uprava zadnje čase premešča vojaške posadke ob zahodni meji tako, da pošilja zahodne posadke v notranjo Rusijo, one iz notranje Rusije pa proti vzhodu. Po rusko-poljski posadki pušča le toliko vojakov, kolikor jih je neobhodno potrebno, da vzdržujejo red. Opušča tudi trdnjave ob vzhodni meji in jih razrožuje. Iz varšavske trdnjave so že velike topove odpeljali drugam in dovoliti, da se smejo graditi poslopja v trdnjavskem rajonu. Vse sodi, da to Rusija dela zato, ker so se izboljšale razmere z našo državo in Nemčijo in da zato osredotočuje Rusija svoje vojne sile na vzhodu. V »Ruskem Slovu« piše glede na navedena dejstva general Kuropatkin: Pred 30 leti, ko še niso bile naše zahodne železnice tako razvite kakor one naših

goterih družb iste kapitaliste, kjer lahko vedno varujejo koristi te ali one družbe, pri kateri so že delničarji, s tem, da stopijo v zvezo z omenjenimi podjetji in sklepajo pogodbe, ki služijo njihovim koristim. Na ta način raste moč družbe, oziroma pravilnejše povedano, moč poedinih kapitalistov združenih v kartelih, trustih in enakih zvezah postane nepremagljiva. Oni so, ki diktirajo cene izdelkov, jih privijajo kvišku, dokler le gre; monopolisti, ki jih ustvarjajo tem potem, so pogubni za vse prebivalstvo. Posameznik ne opravi ničesar proti njim, pomagati more samo družba v svoji najvišji organizaciji: država. A da niti ta ne more velekapitalu prav do živega, je klaverno dokazal Roosevelt. Sredstva, s katerimi se boré države proti združenemu velekapitalu, so postave, ki zbranjujejo snovanje kartelov in razveljavljajo njih pogodbe, oziroma ponagajo snovati protikartele, da s tem uničijo pogubne sklepe takih zvez in varujejo gospodarsko korist konsumentov. Največ uspeha so pokazali sedaj protikarteli, ki se v našem gospodarstvu udejstvujejo kot konsumna društva, zadruge in njih zvez.

(Konec.)

sosedov, smo morali imeti veliko vojakov na naši zahodni meji. V vojaškem oziru je bilo to zelo nerodno, ker bi se bilo v slučaju vojske mobiliziralo čete v sovražniku znanem terenu. Poljaki so imeli od tega največ dobička, kar tudi ni prav. Zdaj, ko imamo razvito železniško omrežje, lahko premeščamo naše vojne čete, ker jih lahko hitro mobiliziramo.

MOSLIMSKA DEMONSTRACIJA V SARAJEVU.

Mohamedanski gojenci nekega konviktova v Sarajevu so demonstrirali proti Srbsom prijaznemu prefektu Mutleviču, češ, da postopa s Srbi prijaznejše kakor z mohamedanci. Na prefekta so metali kamenje. Devet gojencev so zaprli.

IZ TURČIJE.

Sultan potuje. — Proti Mladoturkom. — Arabska vstaja.

Ob svojem popotovanju v Albanijo, v Monastir in Skoplje, obišče sultana tudi grob sultana Murada. Listi demontirajo poročila, da izbruhne vstaja v Albaniji. Ministrski svet je sklenil predložiti zakonski načrt, po katerem naj se na državne stroške zgrade ob albanski vstaji razrušena poslopja. — »Nationalzg.« poroča iz Carigrada, da nameravata napraviti veliki vezir in vojni minister konec posebni vladni solunskega mladoturškega odbora in hčeta odstopiti, če se to ne posreči. — Po poročilih došlih iz Hodejde, so napadli Arabci Sajd Ibn Nossana, ki je ostal zvest Turčiji in ki je zasedel Hažile. Ibn Hassan je odbil napad. Med Sanao in Menao so razpostavili 30 strojnih pušk.

VSTAJA V MEHIKI.

»Sun« poroča, da so proglašili vstasi mesto Mekscal za sedež nove vlade. V mestu je 12.000 mož močna vstaška armada. Iz El Pasa se pa poroča, da je zasedel general Navarro s 1000 vojaki Iuarez in da to pomenja konec revolucije.

OBSTRUKCIJA V ANGLEŠKI ZBORNICI.

Zaradi znanega vladnega predloga, po katerem bi se omejil vpliv angleške gospanske zbornice, pripravljajo univeristi obstrukcijo v poslaniški zbornicu, da onemogočijo nameravano postavo.

SRBSKI KRALJ V RIMU.

Kralj Peter se je pripeljal včeraj ob 3. uri populudne v Rim. Sprejel ga je na kolodvoru italijanski kralj sam z ministri. Godba je igrala srbsko himno. Rimski listi naglašajo, da ni pripisoval obisku srbskega kralja nikakega političnega vpliva.

Dnevne novice.

+ Važen korak Dalmacije. Iz Spljeta nam poročajo 14. t. m.: Danes in jutri se vrši v Spljetu tečaj za kmečko in delavsko organizacijo s posebnim ozirom na mlajšo duhovščino. Udeležba jako številna. Tečaj je otvoril dr. Alfrevič in potem kot prvi poročal o »Marijinih kongregacijah«. O predmetu se je razvila živahnna praktična debata. Cand. iur. Jelavić je govoril o zabavah v mladinskih društvih, revizor Donadini pa o vodstvu društev in društvenih knjigah. Ves čas je vladalo za predavanja veliko zanimanja. Medtem se je vršil polnoštivilen sestanek kat. dijaške organizacije, na katerem je krasno govoril vlč. g. Ganza.

Pravkar je tudi dospel s parobrodom vlč. g. Janez Kalan iz Ljubljane. Njegov pozdravni govor je vse navdušil. Potem je poročal o slovenskih mladinskih organizacijah — cerkvenih in svetnih. Mi smo vsi silno veseli, da nas je obiskal mili brat Slovenec. Brat Slovenec — s tem smo povedali vse. Mil in drag brat! S tem je temu našemu sestanku vtisnen pečat hrvaško-slovenskega edinstva, katero moramo vselej in povsod kazati.

+ Kdo je odspodaj. Slovenski liberalni listi so o zadnjih dogodkih v proračunskem odseku tako sodili, kakor da bi Slovenski klub na Dunaju ob tej priliki veliko blamažo doživel; tako se je skušalo javnost popolnom napačno informirati. Zdaj pa primerjam po nemških listov: »Grazer Volksblatt« piše včeraj: »Popolno neresnično je, da bi Slovenci pri razpravi italijanske fakultete poraz doživel. Kar so Slovenci hoteli, da se fakulteta v Trstu ne ustanovi, to so tudi dosegli. Formalno so proti gotovim pogojem obstrukcijo ustavili, ali nihče ni srečnejši od Slovencev, ki so lepo iz zagate prisli.« Nadalje: »Sestava predsedstva Slovanske Jednote, nastop njenega podpredsednika Šusteršiča v konferenci strankih načelnikov, ki se je vršila pretekli petek, dokazuje, da Slovenska Jednota veliko trdneje stoji,

kakor prej in da je že v zadnjih dveh dneh pretečenega tedna na vlogo odločil vpliv izvršila.« To je popolnoma nekaj drugega kakor blamaža.

+ **Osem milijonov krov** bo zasluzilo delavstvo pri enem dreadnoughtu, pri vseh do 30 milijonov krov, ker treba računati, da bodo ladje več stale kakor je proračunano in se bodo plače zvišale.

+ **Sv. Oče obolel.** Iz Rima se poroča, da je obolel na lahki influencii Sv. Oče papež Pij X. Papež leži. Vse avdice so morali odpovedati.

+ **Praški pomožni škof dr. Frind ponesrečil.** Ko se je peljal 14. t. m. praški pomožni škof dr. Frind po pogrebu vladnega svetnika Jarkeja v svojo paločo nazaj, je zadel v njegovo kočijo motorski voz poulične železnice. Kočija je padel s kozla, konji so se splašili, a niso mogli naprej, ker se je motor zagozdil v kočijo. Prihiteli ljudje so dobili ležati škofa nezavestnega na tleh, s čela mu je tekla kri. Ranjenega škofa so odpeljali v namestnikovem avtomobilu v njegovo palačo.

+ **Kuhinjska praska v Celovcu radi ljudskega štetja.** V Celovcu živi neka družina Winkler, po slovenski bi rekli: Zakotnik. Ime paše izvrstno, bolj zakotnega nemčurstva pač svet doživeti ne more, kakor se goni v tej družini. V tej družini so že štopeslni in pomije nemškonacionalne, vse namreč mora kuharica shranjevati za »Südmärk«. Ta velenemška družina je zapisala z veliko samozavestjo tudi kuharico Milko Čedè za Nemko. Ampak vrla Minka, ki ne zna samo kuhalnice, ampak tudi jezik sukati, se je pritožila pri vladni ter je zahtevala biti vpisana kot Slovenka. Za to kuharico pa se je sam celovški župan Metnic in ravnatelj magistrata Geiger zanimal. V družini Winklerjevi, kjer mora vse nemško od gospoda do štopeslnov, je hujškal Metnic proti slovenski kuharici; na magistratu pa je ravnatelj napravil velikanski zapisnik z Milko Čedè. Na vprašanje, kako občuje v Celovcu, se je kuharica odrezala, da mora z Winklerjevo družino žalibog nemški govoriti, ker ne zna slovenski, na cesti in drugod pa govoriti izključno slovenski. Ko so Winklerjevi zvedeli, da se je njihova kuharica pritožila, so bili popolnoma iz sebe. Gospa jo je nahrulila: To si vendar lahko mislite, da mi, ki zadnji papirček in zadnji zamšek shranimo za »Südmärk«, Vas ne bom za Slovenko vpisali. — A kuharica na to: Ampak jaz želim biti in ostati Slovenka in zato sem se pritožila. — Ker je bila gospa v svoji jezi bolj kuhanemu raku podobna, kot pametni gospodinji, je Milka Čedè odgovedala službo ter je gospoj svetovala, naj si poišče nemško kuharico. — To bi bil pravi odgovor slovenskih kuharic, katerih je Celovec poln! — Milka že ima spet dobro službo, pri Winklerju naj pa pomnijo, kdaj bodo spet dobili kuharico, ki je imela, kakor sami priznajo, edino to napako, da je Slovenka.

+ **Um se je omračil.** Podbrdo 14. t. m. Um se je omračil Ivanu Koschuttinigu, prožnemu mojstru. Vrgel se je pod tovorni vlak, a pri tem dobil le male praske. Drugič se je poskusil obesiti, pa ga je straža rešila. 14. t. m. je bil odpeljan v tražaško bolnišnico. — **Konjerejska zadruga za Ig in okolico** in konjerejska zadruga v Lescah sta imenovali na občnem zboru za prenoge zasluge za kmetijstvo in posebno za konjerejo g. Fran Povšeta, komercialnega svetnika, predsednika c. kr. kmetijske družbe in konjerejskega odseka, drž. in deželnega poslanca, svojim častnim članom.

+ **Doktorjem prava** bode jutri 17. t. m. na graškem vsečilišču promoviran g. Danilo Komavli.

+ **V Trstu je priplula avstrijska eskadra**, obstoječa iz sledenih vojnih ladij naše mornarice: »Adm. Spaun«, »Kerka«, »Nadv. Franc Ferdinand«, »Nadv. Ferdinand Maks« in »Cesar Karl VI.« Zraven teh velikih ladij je tu tudi večje število torpedov. V Trstu je tudi ladja nemške vojne mornarice »Loreley«.

+ **Kočevske demonstracije pred sodiščem.** Včeraj se je vršila razprava v Kočevju proti demonstrantom. Na zatočni klopi so sedeli med drugimi: Oto Hermann, pristav gozdarskega urada, jurist Arko, pisar Verderber ter brivski pomožnik Kuri, Pepi Altenreiter in dr. Obnašanje obtožencev v dvorani je bilo naravnost izzivajoče, tako se je jih je moral sodnik velikokrat klicati k redu. Videti je bilo, da so prepričani, da se jim ne more ničesar zgoditi. Eden se je celo napil, ko je prisel k razpravi. Razprava se je vršila cel dan do pozne ure zvečer. Sodba je bila večjidel zelo milostna. Hermann in Verderber sta bila obsojena na 10 K., Arko na 20 K., Pepi Altenreiter na 30

kron, le Kromer je bil obsojen na mesec zapora. Ze pred razpravo je kal fotograf Verderber na cesti s s jim aparatom, da bi fotografi al pitarja. Ker se mu pa slika ni obnečakal je opoldne, ko je menil, da pa Kopitar od sodišča ven, pred vrat dišča s svojim aparatom. Okrog nje je bila zbrana velika množica. Ker je pa razprava raztegnila do 1. ure, izgubil fotograf svojo potrebljivost je odšel, ne da bi dobil zaželeno sli.

Ker fotograf Verderber še vedno nimajo te razmere, moramo v spom poklicati njegov nastop ob znanih demonstracijah. Da bi namreč mogel fotografirati demonstracijo množico, šel nasiloma v poslopje gospoda Ru v Dolgi vasi v prvo nadstropje in tam odtrgal okno, raz katerega je demonstrante fotografiral. Opazirana na ta njegov čin državno pravdinstvo Zvečer se je zbrala na kolodvoru veja množica, misleč, da odide Kopitar večernim vlakom. Ker pa je razprav trajala do pozne ure, se demonstrantom ni posrečilo dosegli cilja, zato radovedno povsod izprševali, kje prenočeval Kopitar. Orožniške patrije so zabranile, da se niso ponovili mire.

+ **Surova žalitev svoje žene.** Ferdinand Zima, delavec na Jesenicah, sicer oženjen, a vzlič temu vzdržal razmerje z neko drugo žensko. Dne decembra m. l. je prejel pismo od svojne, katerega je na glas čital svoj ženi. To pismo ga je tako razvynelo, je začel rogoviliti in svoji ženi grozila, da jo bode zaklali. Metal je kuhinjsko posodo ob tla in sploh take reči poča da se je njegova žena z otrokom strahu pred možem, zatekla k hišnemu gospodarju. Pozvali so stražnika, ki res prišel in ga pozval naj miruje. Zima se pa nad njim zadrl, naj se v zgubi ter ga vrh tega še pošteno opozval. Ker je ponovil, da bo svojo ženo zaklal, ga je ta aretoval. A Zima ga s pestjo od sebe sunil in se aretaciji ko upiral, da ga je bilo moč le s tudi silo ukleniti. Obdolženec, ki se zagvarja s popolno piganostjo, je bil na mesec teže obsojen.

+ **Mraz po čakalnicah.** Na nash uprave c. kr. državnih železnic na Dolenjskem. Piše se nam: Pretečeni pet sem se peljal na progi Rudolfovo - Kočevje. Prestopiti sem moral v Grosupljem. Grem tedaj v čakalnico, da bi na gorkem počakal na vlak, ki prihaja iz Ljubljane. Toda ko pridevam domov in pridem v čakalnico, vladal je tam prav sibirski mraz Popotniki, ki so že tudi čakali vlaka v Ljubljane, so se kar tresli od mraza. Kako pa tudi ne. Zunaj je bilo mraza 16 stopinj, čakalnica pa nezakurjen. In tem mrazu smo morali čakati na eno uro, vlak iz Ljubljane je imel namreč slučajno toliko zamude, ker se je stroj nekaj pokvaril. Na mojo pritožbo se je slednjič vendar pokazal nek žležniški uslužbenec z nekoliko žerjavce, jo vtaknil v peč in nametal nanj premoga. Človek bi mislil, bodo se drugi, ki pridejo še za meno, imel gorko. Toda glej ga spaka, ko se še isti zvečer vračam domov in pridem v čakalnico na Grosupljem, je vladal tam isti sibirski mraz kot zjutraj. Vprašam sedaj, čemu so pa peči po čakalnicah? Zakaj se pa tukaj toliko varčuje, da morajo ljudje v najhujšem mrazu prezebat, da si prav lahko nakoplje bolezni, katere posledice bodo čutili celo svoje življenje. Naj bi si torej spomniti kontrolor v Ljubljani nekoliko bližje ogledal in poizvedel, kdo je krov tej malomarnosti, ki vlada na kolodvoru ter potem dotičnemu dobrabi zabičal v glavo, kako je treba skrbeti za red ne samo po uradnih sobah, ampak tudi tam, kjer naj bi potupočno občinstvo imelo zavetje pred hudim mrazom, a ga ne najde.

+ **Obrtna zadruga na Bledu** prireja 25. marca preizkušnjo obrtn

obrtno šolo, priložiti se ima prošnji tudi spričevalo obrtne šole.

— **Šmartno pod Šmarno Goro.** Naše izobraževalno društvo priredi na pustno nedeljo, dne 26. februarja zabaven večer. Začetek ob pol štirih popoldne. Spored: 1. Govor. 2. Deklamacija: »Zadnji knez«. 3. Deklamacija: »Huda žena«. 4. »Repoštev«, burka v petih dejanjih. Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 60 v, stojšča 40 v.

— **Hinje pri Žužemberku.** Preteklo nedeljo smo meli tu tako zabaven večer. Kat. izobraževalno društvo nam je priredilo predstavo »Čevljar« in to s tako točnostjo, da smo pozabili, da smo v Hinjah. Vse pohvale so vredni naši fantje, ki so se v tako kratkem času toliko izurili. Pred igro je domači kapelan govoril o potrebi organizacij in polagal ljudem na srce misel na društveni Dom. Tudi novi pevski zbor nam je zapel tri prav lepe pesmice. Koncem igre je sledil še Šaljivi prizor »Pri zabolnavniku«.

— **Cigan, ki ne ve, koliko je star.** Cigan France Hudorovič, 26 let star, iz Zagorja, konjski mešetar na Stari Vrhnik, je živel od svoje rane mladosti v Italiji. Ko je odrasel, začel je barantati s konji in ke se ni nobeden zanj zmenil, se je veselil neomejeno svoje prostosti. Prišel je pa zopet na Kranjsko in tu se je spomnil svojih vojaških obveznosti ter se je prostovoljno zglašil pri pristojni politični oblasti. Ker pa takrat malomarnost spada v Avstriji pod kazenski zakon, zaradi tega se je moral tudi cigan Hudorovič radi tega pregreška pred sodiščem zagovarjati. Zagovarjal se je s tem, da ni vedel, koliko je star in mu niso tudi postave v toliko znane, da se mora sam javiti k naboru. Sodišče ga je od obtožbe oprostilo.

— **Samo v Istri məno!** V Rovinju so se vršile te dni občinske volitve. Ne poznamo sicer mestnega statuta rovinjskega in tudi ne volivnega reda. Na vsak način pa mora ta štatut izgledati zelo čudno, če se pomicli, da je v prvem razredu vpisana kot volivec ena sama tvrdka, ki je izvolila vse odbornike in namestnike tega razreda! — Tak volivni red je možen pač le v Istri.

— **Buren shod državnega uradništva v Trstu.** Včeraj je bil v gledališču Rossetti v Trstu shod državnega uradništva, katerega se je udeležilo 4000 do 5000 oseb. Shod je bil jako buren. Uradniki so odločno odklonili podporo, ki jim jih hoče dati vlada. V istem hipu, ko je predsednik gosp. Resmini izjavil, da zaključuje shod, je bilo vrženih iz tretje galerije dolni na tisoče listkov s sledečo vsebino: Tovarish! Akoravno je vlada odklonila naše opravičene zahteve, **odgovorite s tem, da se strogo držite službenega navodila. S tem je bila torej proglašena pasivna resistanca.**

— **Potres.** Iz Ljubljane poročajo: Dne 14. t. m. je bil tukaj močan potres ravno ob četrt na 1. uro popoldne. Culim bojenje, kateremu je sledil potresni sunek.

— **Poslanec St. Zagorac** se je 14. t. m. vrnil iz Svetih dežele.

— **Umrl** je na Dunaju dr. Teodor Escherich, predstojnik otroške bolnice pri Sv. Ani.

— **Pulj** ima 42.158 prebivalcev (leta 1900 28.643) brez garnizije; garnizija šteje 17.000 mož, podobčine pa 11.918, cela občina torej 71.076.

Štajerske novice.

— **Š Slovenski župan v slovenskem Ceršaku.** Za župana v občini Ceršak ob Muri pol ure niže Spielfeld, kjer je zgradil »Schulverein« svojo šolo, je bil dne 13. februarja desetokrat za župana soglasno izvoljen g. Tone Hanc. Zivilni naši narodni stražarji ob meji!

— **Š Ljudsko štetje.** Na Bregu pri Ptiju so našeli 1379 prebivalcev, od teh je samo 484 Slovencev in 829 »Nemcev«. Kako se je fabriciralo Nemce, kaže dejstvo, da je bilo pri ljudskem štetju leta 1900 še 533 Slovencev in le 573 »Nemcev«. Najbolj značilen pa je rezultat ljudskega štetja v Mariboru. Civilnega prebivalstva se je našelo 26.098, pred desetimi leti pa 23.355. Razmerje po občevalnem jeziku je: 3340 Slovencev in 21.518 »Nemcev«. Leta 1900 je bilo 19.298 »Nemcev« in 4062 Slovencev. Število prebivalcev, ki po mnenju našega slavnega mestnoradnega šmeljna občujejo slovenski, se je torej »zmanjšalo« za 722 oseb. Da je uspeh mariborskega ljudskega štetja tak, je lahko umljivo, ker do hišnih gospodarjev, hišnikov pa dolni do mestnih uslužencev, vse je drvelo le za enim ciljem: znižati število Slovencev!

— **Š Pogreb č. g. župnika Lopiča** v Čmureku 14. t. m. se je izvršil nad vse slovesno. Na tisoče in tisoče broječa množica ljudstva je spremljala rajnega ljudskega voditelja na zadnjem potu. Pogreba se je udeležilo tudi do 40

č. g. duhovnikov, med temi več iz ladvantske škofije. Slovenci cmureške župnije so tožili ob odprttem grobu: Pokopali smo zadnjega slovenskega župnika v Čmureku.

— **Š Slovensko gledališče v Mariboru.** Radi izredno slabega obiska letosnjih predstav je odbor sklenil tretjo predstavo v mesecu popolnoma opustiti. Vsled tega odpade že napovedana predstava »Graničarji« v nedeljo, dne 19. t. m. Upamo, da nam slavno občinstvo tega ne bode štelo v zlo, kajti ako vidimo, da se požrtvovalnost diletantov tako malo upošteva, da celo naši najpremožnejši inteligenčni ne prihajajo k predstavam, je pač samo ob sebi umevno, da društvo ne more napredovati in je primorano vsled žalostnih razmer storiti korak nazaj, ker mu sicer preti nevarnost, da vsled vnednih izgub popolnoma propade. Obžalujemo sicer, da zadenemo s tem tudi naše pridne posetnike predstav, toda sila kola lomi in ako se naše stanje ne izboljša, primorani bomo napraviti še en korak nazaj. Nismo se strašili dela in se tega ne bojimo tudi v prihodnosti. Tolaži nas pri tem žalostnem dejstvu edino zavest, da nas ne zadene krvida našega nazadovanja. Odgovornost naj pa nosijo oni, ki so nas v svoji malomarnosti in brezbržnosti pustili na cedilu. — Dramatično društvo v Mariboru.

— **Š Porčila** sta se v Lescah pri Bledu 16. t. m. štajerska rojaka iz Sevnice ob Savi gospod Franc Senica in gdčna. Malči Bonač. Oba sta bila vrla člana naše izobraževalne in mladinske organizacije. Bilo srečno!

PRIPRAVE ZA PASIVEN ODPOR POŠTNIH URADNIKOV.

Poštni prometni uradniki so popolnoma tajno po vseh glavnih in po večjih provincialnih mestih ustanovili zvršilne odbore, ki imajo dolžnost, da pripravijo vse za pasiven odpor, če vladna ne dovoli časovnega napredovanja v službi. Poštni prometni uradniki delujejo sporazumno z davčnimi in carinskimi uradniki, kakor tudi s poslanci.

PASIVNA RESISTENCA DRŽAVNIH URADNIKOV IN ŽELEZNICARJEV V TRSTU.

Na shodu v Politeama Rossetti so odklonili državni uslužbenci in železnicarji predlage glede na draginjske doklade. O polnoči so pričeli pasivno resistenco.

Književnost.

* **Občinski red in občinski volivni red za deželno stolno mesto Ljubljano.** Priredila dr. L. Pogačnik in dr. Ferd. Tomažič. Cena 80 vin.

* **Občinski red in občinski volivni red za vojvodinjo Kranjsko.** Priredila dr. L. Pogačnik in dr. Ferd. Tomažič. Cena 80 vin.

Obe izdaji je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani; sta skoziinsko revidirani in popolnoma avtentični.

Ljubljanske novice.

1) **Zadnji čas, da volivci in volivke pregledajo volivne imenike, ako so vpisani je danes in jutri. Z ozirom na to so volivni imeniki danes od 6. do 9. ure zvečer in jutri od 9. ure zjutraj do 2. ure popoldne na razpolago v dvorani »Katoliškega tiskovnega društva«, Kopitarjeva ulica št. 6, III. nadstropje.**

1) **Glavna posojilnica in g. Tomo Pavšler.** »Glavna posojilnica« je posodila g. Tomo Pavšlerju ogromno sveto, ki dosega z narastlimi obrestmi skoraj en milijon krov. — Upravni svet »Glavne posojilnice« je tudi v tej točki postopal skrajno lahkomisljeno, ker je moral vedeti, **da za to svoto ni pokritja.** A upravni svet je očvidno špekuliral na Pavšlerjeve vodne koncesije in to danes pravzaprav odkrito priznava. Toda taka špekulacija s tujim denarjem je ravno nedopustna! Posledice ima sedaj nositi »Glavna posojilnica«, v prvi vrsti pa njen upravni svet in nadzorstvo. Liberalni listi poudarjajo, da je g. Pavšler »klerikalec«. Kaj hočejo s tem dokazati? Nam to ni znano; to pa vemo, da so »klerikalni« zavodi odklonili dati g. Pavšlerju, več posojila, nego toliko, kolikor je popolnoma pokritega po njegovih posestvih! — Zakaj je »Glavna posojilnica« šla dalje, in sicer napram možu, ki je, kakor liberalci sami poudarjajo, političen nasprotnik vseh onih, ki so imeli kaj besede pri »Glavni posojilnici? To točko bo treba pač razjasniti. — Nam je eno jasno: Da bi

bilo veliko bolje za g. Pavšlerja, če ne bi bil nikdar našel tako radodarnih posojevalcev, kot so bili gg. Hudnik, Turk, Predovič, Maček, Putrich & Co.

1) **Klerikalci spravili liberalno dr. Hudnikovo posojilnico v konkurs,** tako piše Dolfetovo glasilo in to baje radi tega, ker je imel »nemškatarski Hudnik« prijateljske zveze z najodličnejšim klerikalcem g. tes. mojstrom Pustom. Informirali smo se, kaj je resnice na tem, da je tes. mojster Pust krov konkurza. Dobili smo naslednje pojasnilo: Pust si je izposodil pred 11 leti, kot vsak začetnik obrtnik, ki prične obrt brez kapitala, svotico 3000 K, kateri znesek je vplačal z vsemi obrestmi in stroški nazaj, seveda tudi dal nobiček, ki ga je imela posojilnica pri 3000 K. Ne prej, ne potem ni imel nikakega stika več z »najbolj varno posojilnico«. Obžaluje pa, kakor vsi, da je splet imel posla z banko Hudnik-Meglič-Predovič-Turkovo. Obrtniki, taki so liberalci, ako Vam bodo dali posojilo, da si pomagate, napadali Vas bodo, zakaj ste posojilo vzeli in plačali obresti s kapitalom in nobičkom nazaj, napadali Vas bodo, da s tem v pogin spravljate liberalne posojilnice. Ako bi magistratni Dolfe tako podpiral rotovž, kakor je Pust z obrestmi in poštencem nobičkom vrnil denar in tako podpiral banko Hudnik, bi bile mestne občinske finance boljše nego so sedaj.

1) **Trškanova mama** iz Starega Vodmata, ki je sila vneta pristašinja liberalne stranke ali kakor pravijo ata, da je liberalna na katoliški podlagi, je začela z vnemo agitirati za propalo liberalno stranko. Za svoj agitačni delokrog zbrala si je naše branjevke, ker v Vodmatu ne upa nič dooseči. Z zgodovnim jezikom skuša branjevkom naslikati, kake reve bodo, ko bode zavladala na magistratu S. L. S. Vendar vkljub svoji zgovornosti očividno nima uspehov, ker so ji branjevke čisto pametno odgovorile, da slabše kot se jim je godilo za časa liberalnega gospodarstva se jim ne more nikoli več goditi. Prihodnji pa, kadar bodo še nadlegovala branjevke, bodo slišala, da je boljje če pusti branjevke in varuje doma svojega ato, kateremu se ima zahvaliti za udobno življenje, pred nezgodami in sramotjenjem.

1) **Iz liberalnega tabora.** Dr. Tavčar si je privoščil »shod gostilničarjev«, na katerega je došlo okoli 30 gostilničarjev. Splošna sodba je, da je Tavčar hotel s tem shodom potegniti gostilničarje, ker je dal sestanek v roke Predovičevemu knjigovodju Kavčiču, ki je sestanek otvoril in vodil. To je res imeniten gostilničar in še imenitnejši vodja gostilničarjev! Gostilničarji bodo imeli res velikanski vpliv, ako se bodo pustili voditi od tako odličnega gostilničarja in gospodarskega veljaka kot je Predovičev knjigovodja. Predovič in Kavčič naj se raje jokata nad polomom »Glavne«, kot pa se vtikata med gostilničarje, ki takih imenitnih »glavnih nadzornikov« nič ne potrebuje! Postavili so na tem shodu tudi nekaj kandidatov za liberalno stranko — imen njihovih pa še ne prihodčimo, ker upamo, da se ne bodo izrabljati za propadajočo stvar. — Včeraj je bil »pri Golobčku« občni zbor liberalnega društva za kolodvorski in šentpeterski okraj. Dr. Tavčarjevo gruljenje ni poslušalo nad 50 oseb in še te so bile iz raznih okrajev. — Dr. Tavčarju manjka programa za občinsko gospodarstvo; manjka drugega gradiva in zato govoril sedaj vedno le o — Šukljeju. Turku se ni na občinem zboru nihče zahvalil za dosedanje »gospodarsko delo«, dobil tudi ni zaupnice. Tega okraja predsednik bo sedaj Bončar, ki je te dni imel posebno mnogo sitnih premišljevanj o »Trgovsko-obrtno-kreditni zadrugi«. Tako se liberalna stranka »razvija« — vedno bolj nazaj. Po Ljubljani pa je vse radijeno, kako bo v sedanjem položaju liberalna stranka »držala« slovesno proglašeno izjavo, da morajo kandidirati vsi dosedanji liberalni občinski svetniki. Morala se bo vseti na to svojo izjavo in postati žalosten figa-mož.

1) **Otročaji.** »Slavisches Tagblatt« poroča, s kako navdušenostjo in napestostjo so v Ljubljani pričakovali kralja Petra in kako viharno je občinstvo zahvalovalo, da ga puste na peron pozdraviti srbskega kralja. — Čemu taka poročila, to Bog vedi, in to celo v listu, ki je pisan v nemščini, da bodo imeli naši nasprotniki zopet povod Slovence sumničiti nepatriotizmu. »Slavisches Tagblatt« je informiral očividno nekdo, ki spada k onemu hochstaplerskemu krougu, ki v Ljubljani razširja duha laži in nesramnosti.

1) **Starešinam in akademikom!** V soboto, 18. t. m. in odslej redno vsako soboto se vrši ob osmi uri zvečer v Rokodelskem Domu. Komenskega ulica

št. 12, sestanek. Posebnih vabil se ne bo razposiljalo.

1) **Ljubljana** je po novem vojaškem stanařinskem tarifu v 5., Kamnik v 10. razredu.

1) **C. kr. priv. avstrijski kreditni zavod za trgovino in obrt.** V svoji seji dne 14. t. m. je sklenil na predlog ravnateljstva upravnih svet tega zavoda predlagati rednemu občnemu zboru 5. aprila t. l. razdelitev dividende za leto 1910 po 32 K za delnico, to je 10 odstotkov glavnice, glaseče se na 120 milijonov krov, nadalje vložiti en milijon krov v izredni rezervni zaklad, 400.000 krov v pokojninski fond ter prenesti 1.882.000 K na račun izgube in nobička tekočega leta. Po dovršitvi teh transakcij ter ravno vršečega se povrašanja glavnice bodo znašalo lastno premoženje banke približno 250 milijonov krov, dočim se je stanje hranilnih vlog in drugih zavodu zaupanih denarjev v zadnjem letu zvišalo za skoraj 100 milijonov krov, tako da znašajo po stanju zadnje bilance 719.792.445 K 87 v.

1) **Poročil** se je danes c. kr. major Ivan Kramarski z gdčno Mici Jagošnic.

1) **Nesreča na železnici.** Danes zjutraj je na Rakenu odtrgal vlak železniškemu uslužbencu Francu Sagšanu, ki je oče veče družine, levo nogo. Do južnega kolodvora so ga prepeljali v Ljubljano z vlakom, od tu pa z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

1) **Deček padel iz prvega nadstropja na ulico.** Danes dopoldne se je pri oknu v I. nadstropju hiše št. 24 na Starem trgu igrал dve in pol letni knjigovodje deček Walter Jindra ter pri tem padel raz okno na ulico, kjer se je težko poškodoval, da so ga moralni na odredbo došlega zdravnika g. dr. Dolšaka prepeljati z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

1) **Bavarski dezterter.** Ko je šel v ponedeljek iz Trsta Anton Schillinger iz Hailinga na Bavarskem po odgonu, je šel med Kranjsko goro in Belo pečjo iz kupeja v stranišče, kjer je odpril okno, skočil ven ter jo nepoškodovan odkuril.

1) **Ogenj v sobi.** Ko je včeraj med 4. in 5. uro popoldne prišla mimo nemške šole na Vrtači volonterka gdčna Schiffrejera, je zapazila, da je v III. razredu polno dima in kazal se je tudi plamen. Almirala je takoj voditeljiča šole in strežnico. Gorelo je pod katedrom. Ko so ogenj pogasili, so našli na licu mesta ostanke trdega papirja in obzgane ostanke kakega venca, šopka ali kaj? Obzgan je en stol, katedrom in nekaj slik, ki so visele nad katedrom. Popoldne ni bilo pouka v tem razredu in še ni dognano, kako je ogenj nastal.

1) **Umrli** so v Ljubljani: Vera Valenta, poštnega službice hči, 1. leto; Valentin Tome, sin poslovodje tobačne tovarne, 7 dni; Ferdinand Tessaro, sin metlarskega pomočnika, 9 mesecev; Ana Umek, zase

